CAROLINE PROJECT

MARCEL LUCA

PREMIUL II (POVESTIRE) LA CONCURSUL ANUAL DE CREAŢIE LITERAR-ARTISTICĂ DE ANTICIPAŢIE, BUCUREŞTI, 1983

ŞI IATĂ încă una din multele întîmplări ciudate din categoria celor descrise pînă acum. Ea a fost consemnată cu multă concizie, dar mai ales cu neşovăitoarea convingere a martorului ocular de către călugărul Pedro Callego în raportul său informativ adresat curiei papale, în timpul pontificatului lui Paul al III-lea Farnese. În principal, el descrie peripeţiile expediţiei lui Hernando de Soto, continuată după moartea acestuia de către Luis Moscoso de Alvarado, o expediţie care, desfăşurată fiind între 1539 şi 1543, constituie prima explorare cuprinzătoare a zonei meridionale a actualelor State Unite.

După întoarcerea în „Noua Spanie", din care pleacă apoi spre Cuba, unde stă mai bine de un an, părintele Callego relatează cum îmbarcîndu-se la sfîrşitul lunii martie 1545 pe galionul „Santa Maria del Pilar" cu destinaţia Europa, o violentă furtună, iscată din senin la numai două zile de la plecare, a purtat vasul cîteva sute de leghe nord-vest de insula Española.

În seara zilei de *29* martie, la cîteva ceasuri după ce furia vîntului se domolise, aproape imediat după ce luaseră noul curs pentru corectarea derivei, marinarul de veghe pe gabia arborelui principal vesti apariţia unei lumini galbene, pîlpîitoare, undeva în prova navei. Urcat degrabă pe punte, căpitanul don Miguel de Vallejo hotărî în cele din urmă continuarea drumului, în pofida nemulţumirii evidente a echipajului, reacţie firească pentru vremurile acelea cînd în minţile

oamenilor apele nesfîrşite ale oceanului erau populate de animale fabuloase, înfricoşătoare. Ajunşi la locul cu pricina, au pescuit din apele încă frămîntate de hulă o ciudată făptură omenească, agăţată de o geamandură prevăzută cu un felinar uimitor, în interiorul căruia se rotea fără zăbavă un ochi luminos.

Omul cules dintre valuri trăia, dar părea să fie pe moarte. Îmbrăcămintea sa trezi nespusă uimire în rîndul marinarilor: era albă-strălucitoare şi nu părea să fie o ţesătura obişnuită, căci cu toată moliciunea sa avea ceva din luciul şi rezistenţa unei folii metalice. Apoi, era croită dintr-o singură bucată ce se despica doar între gît şi pîntec între două rînduri de dinţi de argint. Pe braţe, necunoscutul purta brăţări ce susţineau boluri luminoase de sticlă în care felurite semne verzui apăreau şi dispăreau în fiece clipă.

Căpitanul porunci să fie transportat în cabina sa, unde zile în şir, împreună cu călugărul Callego, au încercat să-l aducă în simţiri pentru a rosti măcar cîteva cuvinte, care poate i-ar face să înţeleagă cine este, de unde vine, din ce seminţie se trage...

Toate străduinţele au fost zadarnice, căci omul muri în cele din urmă. A fost dezbrăcat şi cusut într-un sac de cînepă, iar după o scurtă rugăciune alunecă, după obiceiul marinăresc, pe o scîndură înclinată, înspre adîncurile Atlanticului.

Peste trei săptămîni, „Santa Maria del Pilar" ancora la Sanlúcar de Barrameda. Veşmintele necunoscutului pescuit în ocean, precum şi uimitorul felinar luminos care continua să-şi rotească spotul gălbui fără odihnă, închise într-o ladă ferecată în fier, plutiră în sus pe Guadalquivir spre Sevilla, unde poposiră în beciurile Sfîntului Oficiu. Acolo au şi fost îngropate în cele din urmă, din ordinul Marelui Inchizitor, după ce cercetarea împrejurărilor în care fuseseră găsite a luat sfîrşit, iar căpitanul don Miguel de Vallejo, cu mare greutate, a reuşit să se disculpe pentru faptul că organizase o „înmormîntare" creştinească unei fiinţe care, dacă nu era un demon azvîrlit din ceruri, era cu certitudine un păgîn, un eretic din adîncurile ţinuturilor ce „in Anno Domini" 1545 erau încă nesupuse Maiestăţii Sale Prea Catolice...

James Barrett sfîrşi de citit textul atît de cunoscut, o dată ce el însuşi îl rezumase, uimit însă din cale-afară să-l regăsească xerografiat pe o hîrtie purtînd în colţul din stînga sus sintagma **Strict confidenţial,** deasupra antetului unuia din serviciile cele mai discrete ale Departamentului

Apărării.

— Mărturisesc, domnule Stimson, că nu înţeleg...

— E firesc să fiţi contrariat, interveni repede bărbatul lung şi slab, aflat în fotoliul din dreapta măsuţei joase, rotunde, pe care se aflau paharele cu benedictină. Vedeţi, dumneavoastră sînteţi un scriitor şi un om de ştiinţă cunoscut... S-ar fi cuvenit, desigur, să vă fi solicitat o întrevedere conform uzanţelor noastre, hmm... mondene, stabilind telefonic o întîlnire pentru un dejun de afaceri la unul din restaurantele din oraş...

Barrett zîmbi:

— Dar cum afacerile dumneavoastră sînt, ăăă... **confidenţiale**...

— Exact! Confidenţiale şi foarte, foarte urgente...

Stimson îşi pipăi ochelarii cu rame de aur, subţiri, rotunzi, apăsîndu-i la rădăcina nasului voluminos şi puternic şi continuă alegîndu-şi cu grijă cuvintele:

— În baza informaţiilor culese despre dumneavoastră – ce să-i faci! este o practică necesară într-o activitate ca a noastră... — s-a ajuns la concluzia că sînteţi un cetăţean loial, un bun american, fapt care ne-a determinat...

— O clipă! James Barrett zîmbi larg şi în ochii săi albaştri undui o sclipire maliţioasă. Sînt fără îndoială un bun cetăţean american, doar în măsura în care nu înţelegeţi loialitatea aşa cum a trîmbiţat-o Mac Carthy... Dacă tot mi-aţi scotocit prin existenţă, ştiţi, desigur, care a fost atitudinea mea faţă de hecatomba din Vietnam şi că astăzi nu-mi economisesc muniţia cînd e vorba de a critica Administraţia pentru lipsa de sinceritate în problemele dezarmării nucleare...

Stimson îl privea de după lentilele ochelarilor săi cu atenţie politicoasă, curtenitoare chiar, dar o anume nervozitate i se putea ghici după felul în care stinse ţigara abia începută, întrerupîndu-l:

— Noi ne preocupăm de asigurarea apărării naţionale a Statelor Unite, pe care o privim ca o misiune permanentă, neconjuncturală, deci şi criteriile noastre referitoare la conţinutul noţiunii de loialitate nu pot coincide cu cele ale unor politicieni ce apar şi dispar meteoric pe firmamentul vieţii noastre politice.

Pe faţa smeadă, frumoasă, a celuilalt se accentua grimasa de scepticism pe care înaltul funcţionar o ignoră cu diplomaţie:

— Încă un pahar?... Ei, bine, vă solicităm colaborarea, domnule Barrett, într-o problemă despre al cărui caracter ultrasecret vă veţi da seama deîndată. Pentru început, aş dori să-mi spuneţi dacă aţi putut citi cu ochii dumneavoastră raportul original al acestui călugăr Pedro Callego...

— Da, l-am văzut în timpul călătoriei de documentare efectuate acum trei ani, la Biblioteca Vaticanului.

Pe nesimţite, vocea lui Stimson căpătase accente metalice, iar scriitorul avea senzaţia tot mai neplăcută că e supus unui interogatoriu:

— Aţi ştiut de existenţa lui din vreo sursă oarecare? A mai fost citat sau rezumat de altcineva pînă acum?

— ...Nu! În mod sigur, nu! Documentarea am făcut-o ca trimis al universităţii **Princeton,** în vederea realizării unui studiu privind anvergura penetrării spaniole la nord de Rio Grande... Manuscrisul l-am găsit întîmplător, era sigilat, de unde deduc că nu fusese citit de nimeni pînă la mine.

Stimson se întoarse într-o parte şi luă în mînă o filă albăstruie de pe biroul aflat în spatele său, căuta din ochi un pasaj, apoi întrebă:

— E vorba de manuscrisul MW-846.183?

— Nu mai ţin minte, s-ar putea... Am acasă însă un fişier, unde e notat cu siguranţă, aşa că am să vă pot comunica dacă aceasta e cota de evidenţă.

— Nu! Nu e necesar, ştim că e exactă!

Funcţionarul umplu încă o dată paharele prelungi de cristal, sorbi cu precauţie şi continuă:

— Domnule Barrett, conduc de un număr de ani activitatea de protejare a celui mai mare proiect în domeniul apărării din cîte au existat pînă acum: **Caroline Project!** Nu există nici o altă tentativă umană similară. Realizarea lui va însemna asigurarea unei securităţi naţionale **ab-so-lu-te!** Posibilitatea de a fi atacaţi cu arme convenţionale, chimice, bacteriologice, geofizice sau nucleare va fi, practic, imposibilă! Din momentul în care proiectul **Caroline** va fi finalizat, vom fi primii care vom cere dezarmarea generală şi totală, fără nici un fel de reticenţe...

James Barrett îşi încrucişă picioarele şi-şi aprinse o ţigară, vădit neimpresionat, îngăduindu-şi chiar un zîmbet aproape batjocoritor:

— Cred, o dată ce acoperiţi proiectul ăsta cu atîta grijă, că e vorba de o super-supraarmă, care va elimina în mod firesc tot ce cunoaştem pînă acum, aşa cum arma de foc a eliminat măciuca. Sînteţi probabil pe cale să născociţi o măciucă superlativă, capabilă să strivească nu numai ţeasta umanităţii, cum e posibil în prezent, ci întreg universul...

— Ei, nu-i chiar aşa! Poate nu m-aţi înţeles, poate nu trebuia să vă fac, totuşi, cunoscută importanţa problemei în discuţie.

— Mă socotiţi, acum, mai puţin loial?

— O, nu! Dealtfel, loial-neloial, sînteţi vîrît în această afacere. Dacă nu colaboraţi, vă mărturisesc, iată, cu toată sinceritatea, că veţi dispărea pur şi

simplu. Nu putem îngădui ca miliarde de dolari să se ducă pe apa sîmbetei sau ca o prioritate strategică fantastică să fie anulată de dragul frămîntărilor axiologice ale unui individ! Mă înţelegeţi?

— Perfect, domnule Stimson.

— O.K.! Există, premise ca secretul atît de bine păstrat pînă acum să fie deconspirat sau, la fel de grav, să fie intuit. Manuscrisul de care v-aţi folosit rezumîndu-l este o cheie şi atunci cînd analiştii serviciilor noastre au aflat de el citindu-vă cartea...

Celălalt îl întrerupse mirat:

— E adevărat, aşadar, că citiţi toţi munţii ăştia de cărţi de anticipaţie, de science-fiction?!

— Evident! Cum eram pe cale să va spun, manuscrisul a dispărut! Agentului nostru trimis imediat să-l sustragă i-a fost imposibil să-l găsească.

— S-ar fi putut rătăci! Într-o bibliotecă aşa cum e cea de la Vatican e imposibil să mai fie regăsit un manuscris rătăcit, altfel decît cu totul întîmplător.

— Mda... să admitem! Dar dacă a fost sustras? Sau, de e rătăcit doar, dacă va fi regăsit în următorii doi-trei ani de exact cine nu trebuie să-l cunoască? În fine... Vă informez că aproape imediat după apariţie cartea dumneavoastră a început să fie vînată sistematic de oamenii noştri, în încercarea de a recupera toată ediţia. Va trebui să ne predaţi chiar şi volumele pe care le mai aveţi pe acasă, fişele de documentare, manuscrisul, într-un cuvînt, totul!

— Ia te uită! Şi editorul meu care mă felicita mai zilele trecute pentru epuizarea integrală a ediţiei şi-mi făgăduia chiar o nouă...

Stimson zîmbi:

— Vor apărea cîte ediţii doriţi, cu o mică omisiune: paginile 411-412! Dar să revenim la oile noastre, de fapt la principala dumneavoastră misiune.

James Barrett se foi enervat în fotoliul său:

— Observ că m-aţi înrolat deja, fără a-mi cere consimţămîntul. Nu m-ar mira să am şi vreun indicativ, aşa... ca în filmele cu tizul meu, James Bond, de pildă... X-007!

Stimson tuşi politicos în palma făcută căuş.

— De nevoie, domnule Barrett, de nevoie! Şi trebuie să luaţi lucrurile aşa cum sînt... Mîine, chiar, veţi lua avionul spre Madrid, de unde vă veţi deplasa la Sevilla.

— Dumnezeule! Sper că nu-mi cereţi să asasinez pe cineva acolo, în buna tradiţie a... modului de viaţă american.

— Nu vă neliniştiţi. Pentru astfel de acţiuni avem, hmm... specialişti de înaltă calificare! Fiind acoperit de titlul dumneavoastră universitar, veţi conduce, sub pretextul unor cercetări academice, o echipă însărcinată să găsească acea ladă în care sînt ferecate obiectele vestimentare ale celui pescuit din valuri de galionul **Santa Maria del Pilar.**

Scriitorul îşi aprinse o nouă ţigară, şi cu ochii la scrumul alb ce masca incandescenţa jarului, întrebă cu vocea parcă răguşită:

— Deci, aveţi motive temeinice să credeţi în existenţa acelei fiinţe misterioase?!...

— Acest fapt trebuie să fie neesenţial pentru dumneavoastră. Ceea ce trebuie să vă reţină atenţia e faptul că noi ştim cu precizie acum că lada există şi pentru nimic în lume conţinutul ei nu trebuie să fie văzut de cineva. Aveţi o misiune de acoperire. Autorităţile spaniole nu trebuie să afle ce căutăm de fapt. O dată găsită, lada va fi transportată în Statele Unite în cel mai strict secret şi, reţineţi vă rog, **fără să fie deschisă!** Vă mai ofer un pahar de benedictină?

*

Clădirea, la vederea căreia, în urmă cu mai bine de patru sute de ani, trecătorii Sevillei grăbeau pasul cu inima sugrumată de teamă şi curiozitate totodată, se înălţa sumbră, dar lipsită de măreţie, în centrul oraşului vechi, pe **Victoria Real.**

DESEN DE GRIG BEJENARU

De peste o săptămînă, cei unsprezece **los americanos** desfăşurau o activitate atît de laborioasă şi de susţinută, încît părintele canonic Juan Egas, supraintendentul aşezămîntului, nu mai prididea în încercarea lui de a face faţă solicitărilor. Ochii, în care sclipeau luminile unei inteligenţe superioare, nasul coroiat, fruntea înaltă, zbîrcită şi pătată, încununată cu părut argintiu şi rar al tunsurii, ca şi trupul firav de ascet ce i se ghicea sub rasa cenuşie, trimiteau gîndul în mod bizar nu la imaginea clasică a călugărului catolic, ci la cea a unui înţelept israelit din vremurile de demult, dinaintea alungării evreilor din Spania.

Bătrînul era mai tot timpul în preajma lui James Barrett dintr-o solidaritate a erudiţiei, ghicindu-l cel mai aproape de înţelegerea spiritului textelor latineşti îngălbenite şi colbăite din austera bibliotecă a fostei mînăstiri de călugăriţe cu hramul sfintei Engracia şi doar mai apoi, după aproape două sute de ani, temuta reşedinţă a Sfîntului Oficiu din Sevilla.

La început, părintele Juan crezuse, în baza autorizaţiilor prezentate de străini, că aceştia vor face o cercetare exclusiv arhivistică, dar înţelese apoi că se înşelase. Vînzoleala ce o stîrnea echipa prin trecerile ei repetate prin chiliile albe, atenţia ce o acordau lespezilor trapezăriei, a arhondaricului, a refectoriului şi mai ales încăperilor din subsolul construcţiei îl îndemnau tot mai mult să le iasă în cale prin surprindere, pentru a înţelege ce căutau de fapt...

Într-una din zile, pe cînd urmărea cu privirea de la o fereastră a Bibliotecii foiala din jurul microbuzului introdus în mijlocul patioului, întrebă cu o voce lipsită de mirare, în pofida formulării interogative:

— Oare, **mister** James, la ce folosesc instrumentele acelea ciudate pe care colegii dumneavoastră le plimbă deasupra pardoselilor?

Americanul, căţărat pe o scară mobili, răspunse fără nici o reticenţă în spaniola sa fluentă:

— Detectoare de metal, padre.

— Aşa gîndeam şi eu, cu toate că cel care le folosesc mi-au declarat că sînt aparate pentru determinarea unor caracteristici constructive ale clădirii... De fapt, **mister** James, ce caută colegii dumneavoastră?

— Nu-mi sînt colegi, padre!

— Aşa gîndeam şi eu.. Concetăţenii dumneavoastră!.

— O ladă ferecată, din vremurile conquistei...

Bătrînul părăsi fereastra venind la picioarele scării metalice şi, privind în sus, oaspetele său avu impresia că îi caută cu obstinaţie nu ochii, ci sufletul, pentru a i-l scruta cu de-amănuntul.

— E vorba de cea sosită în Spania la bordul **Santei Maria del Pilar?**

Scriitorul rămase mut de uimire cîteva clipe, apoi, aşezîndu-se pe coama scării, întrebă şovăitor:

— De unde ştiţi, padre, de toate acestea?

— O, **mister** James, doar sînt supraintendentul acestui aşezămînt de peste patru decenii... În investigaţiile mele am dat nu o dată peste documentele procesului intentat împotriva căpitanului navei, don Miguel de Vallejo. O bună parte dintre acestea au fost însă furate de un compatriot al dumneavoastră, în urmă cu trei luni... Faptul acesta m-a pus pe gînduri şi m-a determinat să fac cercetări suplimentare. Acum ştiu chiar locul precis unde trebuie să fie această... antichitate ce tulbură liniştea sufletească a atîtor yankei... Dar, oare e atît de important s-o găsească?

— Nu. Cu o singură condiţie: să existe certitudinea că absolut nimeni nu poate da de ea. Însă, în lumea noastră plină de întîmplări neprevăzute, cine ar avea curajul să afirme aşa ceva?

Călugărul îşi mîngîie gînditor bărbuţa alba, firavă şi continuă dialogul în care amîndoi erau interesaţi mai ales de cele nerostite:

— Îmi sugeraţi vreo soluţie, **mister** James?

— Cred că v-aţi gîndit deja la una, padre! **Cînd doi ştiu un lucru, acela nu mai e un secret,** spune o zicală, iar secretele, mai ales cele de mari dimensiuni, în zilele noastre sînt generatoare de dezastre...

— Amen!

*

Fără ştirea americanilor care hălăduiau prin subteranele clădirii, douăzeci şi şase de ziarişti erau prezenţi în sala capitulară a fostei mănăstiri şi după ce ascultară o mică informare a canonicului Juan Egas, privitoare la călătoria navei **Santa Maria del Pilar,** fură informaţi că vor participa la scoaterea la lumină a lăzii şi-i vor putea cunoaşte conţinutul. Se vedea bine că invitaţii călugărului erau de-a dreptul entuziasmaţi de vestea participării la o astfel de experienţă. **„Vom vedea moda extraterestră de acum patru secole!”**, glumi o tînără reporteră de la **Radio Nacional.**

Întregul grup se îndreptă spre biserica aflată în partea din spate a uriaşului patrulater al mănăstirii, cu intrarea aflată de mult timp în exterior, pe strada **San Jeronimo.**

Păşiră cu toţii în interiorul rece şi auster, îndrumaţi de bătrînul supraintendent spre latura din stînga. Acolo, la apariţia lor, doi oameni vînjoşi

începură să disloce cu răngi lespezile din faţa unei minunate capele construite din alabastru de Saragosa, în care se afla mormîntul unui vrednic Magistru al ordinului de Alcantara, pierit în secolul al XII-lea în luptă cu maurii invadatori...

Ziariştii se foiau nerăbdători în jurul celor doi, glumind şi colportînd can-can-uri specifice breslei, în ţăcănitul sau bîzîitul frecvent al aparatelor de fotografiat şi de filmat care înregistrau progresele săpăturii.

După mai puţin de un ceas, cazmalele loviră în metal şi scurt timp după aceea la suprafaţă fu scoasă, în emoţia generală, destul de anevoios, o voluminoasă ladă ferecată în fier. Nu fără dificultate, două uriaşe lacăte ruginite fură tăiate şi într-o linişte nefirească greoiul capac se deschise lateral.

Aşezaţi cu toţii conform dorinţei canonicului Juan Egas, în semicerc, nu mai aproape de trei paşi, primul obiect pe care îl văzură era chiar cel pe care James Barrett îl echivalase cu o baliză marină. O structură biconică de culoare roşie, lungă de circa 1,80 m, cu diametru maxim, la mijloc, de aproximativ 0,8 m. La una din extremităţi, un girofar îşi rotea spotul gălbui, slab, abia vizibil.

— Extraordinar! exclamă copleşit un fotoreporter de la U.P.I. Dacă stă de peste patru sute de ani aici, vă daţi seama că nu foloseşte ceea ce se cheamă o sursă de energie tradiţională...

Cu grijă şi cu evidentă teamă, cel doi muncitori ridicară obiectul din ladă şi-l depuseră alături.

Bătrînul supraintendent se aplecă şi privi mai bine de un minut interiorul.

— **Mister** James, spuse el, veniţi mai aproape!

Scriitorul se apropie cu inima strînsă, ca în coşmarurile sale din copilărie, cînd deschidea în somn uşi în spatele cărora ştia că îl vor asalta plăsmuiri terifiante.

Ziariştii stăteau încă neobişnuit de disciplinaţi, lungindu-şi doar gîturile pentru a înţelege la ce se pot uita cu atîta consternare cei doi.

În cele din urmă, călugărul îl invită să treacă pe rînd prin faţa lăzii deschise. La fundul ei se afla întinsă o salopetă similară celor folosite în activităţile spaţiale. Într-o extremitate se aflau cîteva instrumente asemănătoare ceasurilor electronice, vizibil în funcţiune. Însă ceea ce îi copleşea pe toţi, amuţindu-i şi transportîndu-l într-o stare de perplexitate totală, era vizibilul ecuson din stînga pieptului salopetei, pe care era înscris cu majuscule: **UNITED STATES OF AMERICA / CAROLINE PROJECT / J.C. DOUGLAS.**